

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 166/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na priekope 174/13, Žilina, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súhlasom riaditeľa národnej jednotky finančnej polície, národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru na žiadosti o vykonanie finančného preverovania vo veci ČVS: PPZ-533/NKA-PZ-ST-2018 z 19. augusta 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) súhlasom riaditeľa národnej jednotky finančnej polície, národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru na žiadosti o vykonanie finančného preverovania vo veci ČVS: PPZ-533/NKA-PZ-ST-2018 z 19. augusta 2019 (ďalej aj „súhlas s vykonaním finančného preverovania“ alebo „pripojená listina“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na prelome mesiacov január a február sťažovateľke iný bližšie neurčený advokát odovzdal kópiu súhlasu s vykonaním finančného preverovania, podľa ktorej mala byť jednou z takto preverovaných osôb aj sťažovateľka, ktorá v nej bola označená menom, priezviskom a rodným číslom. Žiadosť o vykonanie finančného preverovania bola vydaná v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] a spol. Sťažovateľka je v predmetnej trestnej veci obhajkyňou obvineného. Sťažovateľka k svojej ústavnej sťažnosti pripojila listinu „*Žiadosť o vykonanie finančného preverovania-zaslanie*“. Z pripojenej listiny vyplýva, že národná protizločinecká jednotka, expositúra Stred požiadala národnú jednotku finančnej polície o preverenie pripojeného zoznamu osôb (medzi ktorými bola aj sťažovateľka, pozn.). Na konci pripojenej listiny je podpisová doložka, podľa ktorej nie je zrejmé, či riaditeľ národnej jednotky finančnej polície súhlas udelil alebo neudelil.

3.1 Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, že bezdôvodné sprístupňovanie osobných údajov vo forme rodného čísla vo vyšetrovacom spise je

porušením jej práv podľa čl. 22 ods. 1 ústavy, čl. 10 ods. 2 a 3 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru.

3.2 Ďalej sťažovateľka zdôraznila, že jej majetkové pomery sú súčasťou jej súkromia, a preto zhromažďovanie informácií o jej majetku bez zákonného dôvodu podľa nej predstavuje porušenie jej práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 10 ods. 2 a 3 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru. Sťažovateľka dodala, že ňou pripojená listina neobsahuje žiadne dôkazy o jej protiprávnom konaní.

3.3 Napokon sťažovateľka uviedla, že rozhodnutie orgánu verejnej moci, na podklade ktorého sa zasahuje do práva na súkromie musí byť riadne odôvodnené, a preto sa domnieva, že spôsob, akým bol nariadený a realizovaný zásah do jej súkromia, je aj porušením jej práv priznaných čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 13 dohovoru.

4. Sťažovateľka zároveň poukázala na svoje postavenie obhajkyne v predmetnej trestnej veci a zdôraznila špecifické postavenie advokátov v systéme výkonu spravodlivosti. Sťažovateľka uviedla, že listina, ktorú pripojila k ústavnej sťažnosti, sa mala nachádzať vo vyšetrovacom spise, ku ktorému majú prístup nielen osoby viazané povinnosťou mlčanlivosti (napr. obvinený). Sťažovateľka si kladie otázku, kto sa na ňu potom obráti o poskytnutie právnej pomoci, ak orgány verejnej moci prešetrujú jej majetkové pomery. Takýto postup orgánov verejnej moci podľa nej ohrozuje aj jej výkon advokátskej činnosti, a preto sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 €.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky priznané čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 19 ods. 2, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 2, ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 8 ods. 1, ods. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súhlasom riaditeľa Národnej jednotky

finančnej polície, Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru na žiadosti o vykonanie finančného preverovania z 19.08.2019 vo veci ČVS: PPZ - 533/NKA-PZ-ST-2018 porušené boli.

2. Súhlasom riaditeľa Národnej jednotky finančnej polície, Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru na žiadosti o vykonanie finančného preverovania z 19.08.2019 vo veci ČVS: PPZ - 533/NKA-PZ-ST-2018 sa zrušuje.

3. Odporca uvedením osobných údajov vo vyšetrovacom spise ČVS: PPZ - 533/NKA-PZ-ST-2018 v rozsahu rodného čísla a jeho založením do vyšetrovacieho spisu porušil základné práva [REDAKČIA] [REDAKČIA] priznané čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 2, ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dobovom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Odporca je povinný vylúčiť z vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ - 533/NKA-PZ-ST-2018 a všetkých jeho kópií a zničiť osobne údaje [REDAKČIA] [REDAKČIA] v rozsahu rodného čísla, ktoré je uvedené na súhlase riaditeľa Národnej jednotky finančnej polície, Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru na žiadosti o vykonanie finančného preverovania z 19.08.2019 vo veci ČVS: PPZ - 533/NKA-PZ-ST-2018 v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti nálezu.

5. [REDAKČIA] [REDAKČIA] priznáva finančné zadosťučinenie 15.000,- Eur (slovom pätnásť tisíc eur), ktoré je odporca povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu. Ak odporca priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľke nezaplatí v ustanovenej lehote zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5% za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

6. Odporca je povinný v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania [REDAKČIA] [REDAKČIA] na účet právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej vedený v [REDAKČIA], [REDAKČIA]“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12.1 Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

12.2 Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

13. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15.1 Podľa čl. 10 ods. 2 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

15.2 Podľa čl. 10 ods. 3 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

16. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

17.1 Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

17.2 Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

18. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

III.

Ústavnoprávne východiská a posúdenie vecí ústavným súdom

19. Podstatou námietok sťažovateľky bolo jej tvrdenie, že národná jednotka finančnej polície sprístupnila jej rodné číslo, bezdôvodne zhromažďovala údaje o jej majetkových pomeroch, a napokon, že rozhodnutie, na základe ktorého tak urobila, bolo nepreskúmateľné a svojvoľné.

20. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

21. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

22. Okrem už uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených sťažovateľkou v jej ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. pozri napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

23. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o sprístupnení jej rodného čísla ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka bola veľmi vágna, čo sa týka okolností, za ktorých malo nastať toto „sprístupňovanie“. Neuviedla presne, od koho sa o ňom dozvedela, kedy sa o ňom dozvedela, v akom vyšetrovacom spise a v akom trestnom konaní malo nastať. Sťažovateľka ďalej neuviedla, či sa v danej veci na účely získania ďalších informácií (či vôbec došlo aj k majetkovému prevereniu jej osoby, či je kópia listiny, ktorá sa dostala do jej dispozičnej sféry, autentická, pozn.) neobrátila na príslušného vyšetrovateľa, prípadne dozorujúceho prokurátora, orgány činné v trestnom konaní alebo na Úrad na ochranu osobných údajov. Z kontextu jej ústavnej sťažnosti iba vyplýva, že po tom, čo sa dostala do jej dispozičnej sféry pripojená listina, sa hneď obrátila na ústavný súd. Vzhľadom na uvedené je základom ústavnej sťažnosti sťažovateľky iba neautorizovaná fotokópia komunikácie v rámci národnej kriminálnej agentúry bez akéhokoľvek kontextu, v akom mala byť táto listina vyhotovená, resp. jediným kontextom sú domnienky samotnej sťažovateľky. Ďalej ústavný súd podotýka (v prípade, ak by bola pripojená listina autentická, pozn.), že vzhľadom na charakter pripojenej listiny nemohlo dôjsť k porušeniu ochrany osobných údajov (ako podmnožiny základného práva na súkromie) vyhotovením samotnej listiny, ako tvrdí sťažovateľka, pretože Policajný zbor z pochopiteľných dôvodov disponuje rodnými číslami všetkých občanov Slovenskej republiky (k prípadnému porušeniu ochrany osobných údajov mohlo dôjsť iba postupom konkrétneho štátneho orgánu v konkrétnom konaní, pozn.). Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje,

že medzi samotnou pripojenou listinou a sťažovateľkou namietaným porušením jej základných práv a práv nie je celkom zjavne žiadna príčinná súvislosť. Ústavný súd ešte dodáva, že aj potenciálne neoprávnené „nakladanie“ s rodným číslom v izolovanom prípade nie je otázkou ústavnoprávneho významu vo vzťahu k základnému právu na súkromie.

24. Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky (bezdôvodné zhromažďovanie informácií o majetkových pomeroch) ústavný súd konštatuje, že z pripojenej listiny nie je možné vyvodit', či k majetkovému preverovaniu sťažovateľky vôbec došlo. Samotná pripojená listina (v prípade, ak by bola autentická, pozn.) preto nie je spôsobilá byť podkladom tvrdenia o porušení základného práva sťažovateľky na súkromný život, pretože neobsahuje žiadne informácie o jej majetkových pomeroch. Sťažovateľka v tomto kontexte prezentovala vo svojej ústavnej sťažnosti iba svoje ničím nepodložené domnienky. Opätovne preto platí už uvedený záver o absencii príčinnej súvislosti.

25. Napokon k základnému právu na súdnu a inú právnu ochranu ústavný súd uvádza, že pripojená listina (aj v prípade, ak by bola autentická, pozn.) celkom zjavne nie je rozhodnutím, ktoré by bolo adresované sťažovateľke (ide o internú komunikáciu v rámci národnej kriminálnej agentúry, pozn.), a preto aj jej námietka o „*nepreskúmateľnom a svojvoľnom rozhodnutí*“ nemá žiadnu relevanciu vo vzťahu k základnému právu na súdnu a inú právnu ochranu, resp. právu na účinný právny prostriedok nápravy. Ústavný súd ešte dodáva, že nemá právomoc, aby sám prešetroval pochybenia pri nakladaní s osobnými údajmi, resp. neoprávnené zhromažďovanie osobných údajov. Na to sú kreované príslušné štátne orgány, ústavný súd môže až následne podrobiť ich finálne rozhodnutia ústavnoprávnej kontrole s poukazom na označené články ústavy, listiny a dohovoru.

26. Vo vzťahu k listine, ktorú sťažovateľka pripojila k svojej ústavnej sťažnosti, je zrejmé, že medzi touto listinou a sťažovateľkou namietaným porušením článkov ústavy, listiny a dohovoru nie je žiadna príčinná súvislosť. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rámci jej predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľkou v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu